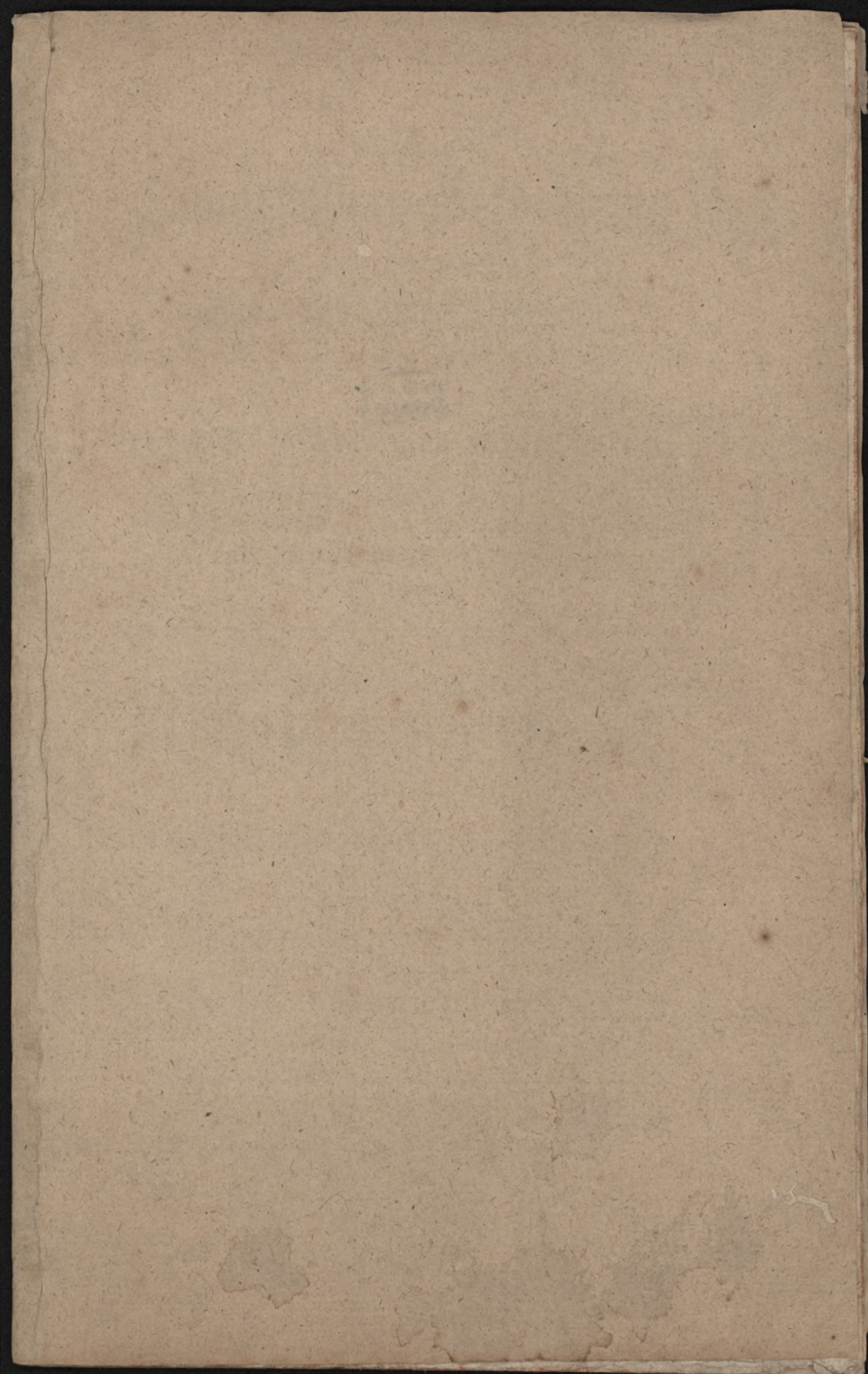

Ar. 31.

Allgemeine

Stolgebühren-Verordnung

für

Süd- und Neu-Ostpreussen

in Absicht

der

römisch-katholischen Geistlichkeit;

nebst

den Vorschriften wegen des bey Trauungen, Taufen

und Begräbnissen zu beobachtenden

Verfahrens.

POWSZECHNA ORDYNACYA
JURIUM STOLAE

D L A

DUCHOWIENSTWA RZYMSKO KATOLICKIEGO

PRZEPISAMI

WZGLEDZEM POSTĘPOWANIA

PRZYZ

SLUBACH, CHRZTACH I POGRZEBACH

ZACHOWAĆ SIĘ MAJĄCEM

W POZNANIU

Drukował Deker i Jego Kompania.

2577 st

2577

**Wir Friedrich Wilhelm, von Gottes
Gnaden König von Preussen etc. etc.**

Haben zwar mittelst allgemeiner Gesetze verordnet, daß die Pfarrer für die von ihnen vorzunehmende geistliche Verrichtungen, bey Trauungen, Taufen und Begräbnissen, die festgesetzte Stolsgebühren zu fordern berechtigt seyn sollen. Da aber in unsern Provinzen Süd- und Neu-Ostpreussen es an einer angemessenen Ordnung für die römisch-katholische Geistliche ermangelt: so haben Wir, um aller Willkühr hierunter zu begegnen, folgende Stolsgebühren-Ordnung zu deren Richtschnur zu bestimmen und zu erlassen für nöthig erachtet.

§. 1.

Jeder Geistliche ist verbunden, die in dieser Taxe enthaltenen Gebühren Sätze genau zu befolgen, und soll in jedem Contraventionsfall die zu viel geforderte Sporteln dem Zahlenden zurückgeben, ausserdem aber den vierfachen Betrag des zu viel Erhobenen zum Schulsfond des ihm vorgesetzten Kammer-Departements als Strafe entrichten. Auch sollen die Geistlichen die ihnen nach dieser Taxe zukommenden Stolsgebühren niemals voraus fordern, noch deshalb die von ihnen begehrten Amtshandlungen verschieben. Eingedenk der Würde seines Standes muß der Geistliche bey Einforderung der Gebühren überhaupt mit Billigkeit und gehöriger Rücksicht auf die Vermögens-Umstände der Interessenten verfahren, und die Handlung ganz unentgeltlich verrichten, wenn ihm durch ein Attest der Obrigkeit nachgewiesen wird, daß der zur Zahlung Verpflichtete, solche zu leisten unvermögend ist: wobey sich von selbst versteht,

daß

**My Fryderyk Wilhelm z Bożey Łaski
Krol Pruski &c. &c. &c.**

Postanowiliśmy już w prawdzie przez powszechnie nasze prawa, iż Plebani za sprawowanie zwyczajne obrządków kościelnych przy ślubach, chrztach i pogrzebach mają mieć prawo dopominania się należności ustanowionych pod nazwiskiem *Jura Stolae*: ale gdy w prowincjach naszych Prus-Południowych i Nowo-Wschodnich na stosownym do tego urządzeniu dla Duchowieństwa Rzymko-Katolickiego zbywa; przeto zapobiegając wszelkiey arbitralności, uznaliśmy za rzecz potrzebną udeterminować i wydać następującą za prawidło dla tegoż Duchowieństwa służyć mającą ordynacyą *Jurium Stolae*.

§. 1.

Każdy Duchowny obowiązany zachować ściśle wielość postanowionę w tej Taxie należności, a za każdym przestąpieniem oney, powinien nie tylko należność nadto wybraną, temu który ją zapłacił powrócić, ale jeszcze cztery razy tyle za karę do funduszu przełożonego sobie Departamentu Kamery złożyć. Nie mają także Duchowni opłat należących się im podług tej Taxy, nayprzod wymagać, ani dla tego żadanego od nich pogrzebu, chrztu lub ślubu odkładać. Pamiętając na godność stanu swojego powinien każdy Duchowny w ogulności w dopominaniu się o należność swoją zachować słuszość i wzgląd przyzwoity na stan majątku tych osob, dla których podobne obrządki sprawuje, i bez żadney nawet opłaty który z nich uskutecznić, kiedy mu atestem Zwierzchności okazano

B.

be-

daß dergleichen Atteste unentgeltlich erteilt werden müssen. Siebt der Geistliche bey Einforderung der Gebühren zu Beschwerden Anlaß, so sind solche, was Südpreußen betrifft, nach Maasgabe des für diese Provinz emanirten Ressort-Reglements §. 4, wonach die Untersuchung gegen katholische Geistliche, wenn sie sich in ihren Amtsverrichtungen einer Uebertretung der Landesgesetze schuldig machen, den Regierungen zustehet, bey diesen, in Neu-Ostpreußen aber, woselbst nach dem dortigen Ressort-Reglement §§. 5. 8. und 12. den Kammern die vorläufige Rüge geringer Geseß-Uebertretungen der katholischen Geistlichkeit, bis zur Berufung auf förmliches Gehör und Erkenntniß bey den Regierungen, gebühret, bey den Kammern zur Untersuchung, Remedur und Bestrafung anzubringen; werden dagegen die gesetzlichen Gebühren dem Geistlichen vorenthalten, so ist davon der ordentlichen Obrigkeit des Debenten Anzeige zu thun, damit diese nach summarischer Erörterung der konkurrierenden Umstände zur Regulirung der Sache die zweckmäßigen Verfügungen erlasse, woben kein weiteres prozessualisches Verfahren, sondern blos der Rekurs an die vorgesetzte Behörde Statt finden soll.

§. 2.

Da diese Gebühren nach den Vermögens-Umständen jedes Eingepfarrten erhoben werden sollen, so werden die Eingepfarrten in drey Klassen getheilt:

Zur ersten Klasse gehört der Adelsstand.

Zur zweyten der Bürgerstand.

Zur dritten der Bauernstand.

Jede dieser Klassen erhält aber ihre Unter-Abtheilungen oder Ordnungen, und zwar:

§. 3.

Die erste Klasse oder der Adelsstand drey Ordnungen:

Zur ersten Ordnung gehören alle ansässige oder nicht ansässige Edelleute, welche notorisch 10,000 Rthlr. und darüber im Vermögen haben.

Zur zweyten Ordnung diejenigen, welche nicht notorisch 10,000 Rthlr. im Vermögen haben, ob sie gleich adeliche Güter besitzen, bis zu denjenigen herab, und mit Ausschluß derselben, welche nur 2000 Rthlr. Vermögen oder 100 Rthlr. Einkünfte haben.

Zur

bede, iz ten któryby ją uiszcic powinien, nie jest w stanie zapłacenia: rozumie się zaś samo przez się, iz takowe atesta bez opłaty wydanene byćz maia. Gdy Duchowny w wybieraniu należytości da powód do skargi, na ten czas takowa skarga w Prusach Południowych podług regulaminu o czynnościach Magistratur, dla tej Provincyi wydanego §. 4. podług ktorego sprawy przeciw Duchowienstwu Katolickiemu przestępującemu prawa krajowe w sprawowaniu obowiazkow swoich do Regencyi należą, do Regencyi; w Prusach zaś Nowo-Wschodnich, gdzie podług tam wydanego regulaminu o czynnościach Magistratur krajowych §. 5. 8. i 12., poprzednie napomnienie lub ukaranie niniejszych przeciwko prawa przestęptw Duchowienstwa Katolickiego i aż do odwołania się do formalnego procederu i wyroku Regencyinego Kamierom zostawione jest do Kamer ku wyindagowaniu, załatwieniu i ukaraniu podawana byćz ma. Jeżeli zaś kto należytości prawnie postanowioney Duchownemu nie zapłaci, na ten czas doniesiony powinien byćz Zwierzchności swoiey, ażeby ta w ogulności wyindagowawszy zachodzące w takim zdarzeniu okoliczności, wydała przyzwoite ku załatwieniu rzeczy dyspozycye, względem czego inne dalsze postępowanie prawne miejsca mieć nie ma, i tylko do Zwierzchności nad dłużaym przełożoney, udać się trzeba.

§. 2.

Ponieważ należytości te wybierane byćz maia podług majątku każdego z Parafianow, zatym dziela się ciż Parafiani na trzy klasy

Do pierwszej klasy należy stan Szlachecki,

Do drugiej stan Mieyski,

Do trzeciej stan Wieyski.

Każda z tych klas dzieli się znowu na szczegulne klasy czyli rzędy, to jest:

§. 3.

Pierwsza klasa czyli stan Szlachecki, na trzy następujące:

Do pierwszego należy każdy oliadły i nieoliadły szlachcic, o którym wiadomo, iz posiada dzieście tysięcy Talerow majątku lub więcej.

Do drugiego należą ci, o których chociaż posiadaią dobra szlacheckie, niewiadomo, czy maia majątku 10,000 Talerow, i tak na dół idąc, aż do tych (z wyłączeniem ich iednak) ktorzy dwa tyśiące Talerow tylko majątku czyli 100 Talerow dochodu maia.

C

Do

Zur dritten Ordnung derjenige Adel, welcher nur 2000 Rthlr. Vermögen oder 100 Rthlr. Einkünfte hat, und aller übrige arme Adel, welcher durch kleine Pachtungen sich ernährt, oder kleine Schulzen-Güter 2c. besitzt. Ob diese Personen auf dem Lande oder in der Stadt wohnen, macht keinen Unterschied.

Das Vermögen der Eheleute muß nach dem gemeinschaftlichen Vermögen bestimmt werden; und wenn über die Größe des Vermögens Streit entsteht, so muß der schriftlichen Erklärung der adelichen Personen auf ihr Ehrenwort Glauben beigemessen werden.

Bürgerliche, welche adeliche Güter besitzen, werden dem Adel gleich geachtet; da indeß der Adel der dritten Ordnung wenig begütert und von beschränkten Vermögensumständen ist, so soll derselbe von der Geistlichkeit mit möglichster Schonung behandelt, und ihm bey den Stölgebühren die größte Erleichterung verschafft werden.

S. 4.

In Absicht der zweyten Klasse oder des Bürgerstandes werden zuvörderst die Städte nach der Seelenzahl in drey Abtheilungen abgesondert. Städte der ersten Abtheilung sind die, welche 6000 Einwohner und darüber haben; Städte der zweyten Abtheilung, welche 600 Einwohner haben, bis zu 6000 Einwohner. Städte der dritten Abtheilung, welche unter 600 Einwohner haben. Diese werden den Dörfern gleich geachtet. Die Vorstädte der ersten Abtheilung werden den Städten der zweyten Abtheilung, und die Vorstädte der zweyten Abtheilung den Dörfern gleich gesetzt.

S. 5.

Der Bürgerstand in den Städten der ersten und zweyten Abtheilung wird in folgende drey Ordnungen getheilt:

Zur ersten Ordnung gehören die Bürgermeister, Rathmänner, Aerzte und andere Gelehrte, vornehme Kauf- und Handelsleute, die vornehmsten Officianten, und diejenigen, so ohne Gewerbe von ihren Kapitalien leben, vornehme Künstler und Fabrikanten, welche eigene Fabrique haben.

Zur zweyten Ordnung die ansässigen Bürger, eigenthümliche Müller, die Handwerksmeister, Gastwirthe, Brauer, geringern Kauf- Handelsleute, kleinere Officianten, so jährlich nicht 50 Rthlr. Gehalt haben, Kaufmannsdiener 2c.

Zur dritten Ordnung gehören die ärmern Bürger, unansässige Handwerker, so ihre Professionen nicht zu treiben vermögend sind, so wie auch die geringern Kram- und Kaufdiener und Handwerksgefallen, wie auch alle geringere städtische Einwohner und Dienstboten.

Für

Do trzeciego rzędu należą ci szlachta, którzy majątku tylko 2000 Talerów lub 100 Talerów dochodu mają, i wszystka inna uboga szlachta żyjąca z małych dzierżaw, albo posiadająca małe sole, 2c. i inne tym podobne dobra.

Nie czyni to żadney różnicy, czy te osoby po wsiach lub w mieście mieszkają. Majątek małżeństw powinien się uważać wspólnie wzięty męża i żony. Gdy zaś o wielkość majątku sprzeczka zajdzie, na ten czas oświadczeniu na piśmie przez szlachcica na słowo honoru danemu, zawierzono być ma.

Osoby mieyskiey kondycyi posiadające dobra szlacheckie uważają się za równe szlacheckim. A że szlachta do trzeciego rzędu należąca, mały ograniczony majątek posiada, przeto powinno duchowieństwo z nią iak najłagodniey postępować, i w wybieraniu *Jurium Stolar*, iak największą iey ulgę uczynić.

S. 4.

Co się tyczy drugiey klasy, czyli stanu mieyskiego, w tey dzielą się najwprzód miasta podług wielości dusz, na trzy podziały.

Do pierwszego należą te miasta, w których się znayduie 6000 lub więcej obywateli. Do drugiego te, w których się znayduie od 600 do 6000 obywateli. Do trzeciego zaś podziału, należą te miasta, w których niemasz 600 obywateli, i te uważają się za równe wsiom, tak iak przedmieścia miast pierwszego podziału, za równe miastom drugiego podziału, a przedmieścia miast drugiego podziału, za równe wsiom.

S. 5.

Stan mieyski w miastach 1go i 2go podziału dzieli się znowu na trzy następujące rzędy.

Do 1szego należą Burmistrzowie, Raycy, Doktorowie i inni uczeni, tudzież dystrygowani kupcy i handlarze, znaczniejsi Officialiści i ci którzy bez procedury z prowizyi żyją, niemniej dystrygowani artyści i fabrykanci mający własne fabryki.

Do 2go należą osiedli obywatele młynarze własne młyny posiadający, majstrowie rzemiosł, oberżyści, piwowarowie, mniey znaczni kupcy i handlarze, niżsi officialiści nie mający roczney pensyi Talerów 50, czeladź kupiecka i t. d.

Do 3go należą ubożsi mieszczaństwo, nieosiedli rzemieślnicy, nie będący w stanie prowadzenia swiego rzemiosła, iako też niższa kramarika i kupiecka czeladź, rzemieślniczowie, niemniej wszyscy inni

D

oby-

Für arme Personen, welche von milden Beiträgen leben, Invaliden, welche keine Bedienung haben, oder kein Handwerk treiben, müssen die Stols handlungen auf Vorzeigung des Eingangs erwähnten obrigkeitlichen Attestes ganz unentgeltlich bey der im §. 1. erwähnten Strafe von den Pfarrern verrichtet werden.

Die Dorf-Einwohner werden in vier Ordnungen getheilt, wodon die erste Ordnung eigentlich nicht zum Bauernstande zu rechnen ist.

Zur ersten Ordnung gehören die Wohlhabenden, worunter die Hof- und Amtleute, Erb- und Lehnschutzen, auch Erb- und Pachtfrüher, Müller großer eigenthümlicher Mühlen, wohlhabende Handelsleute, Krämer, wie auch die Pächter der herrschaftlichen Vorwerke, Proventschreiber, wohlhabende Hausländer und Förster.

Zur zweyten Ordnung die eigenthümlichen Ganz-Bauern und Vollhufner, die geringen Krämer, Voigte, kleinen Müller und Windmüller, Schäfer und Heidehäuser.

Zur dritten Ordnung die Halb-Bauern, Kossäthen, Livreebedienten, Jäger, Brauer, Köche, Gärtner, Schneider, Rutscher und Schalupner.

Zur vierten Ordnung die Hausleute und Einlieger, leibeigene Wirthe, Gesinde und Diensthoten, sowohl auf den Vorwerken als bey den Untertanen. Dahin gehören auch die Söhne und Töchter der Wirthe, so lange sie keine eigene Nahrung besitzen, in Absicht der Tausen und Trauungen. Wenn sie aber binnen 4 Wochen nach der Verheirathung eine eigene Nahrung annehmen, so müssen sie nach Qualität derselben die tarmäßige Stolsgebühren entrichten; ferner gehören dahin die Tagelöhner.

Allen Dorfarmen and den Invaliden, welche nicht zu einer der obigen Klassen gehören, müssen die Stols handlungen auf Bestheimigung des Patrimonialgerichts unentgeltlich bey der im §. 1. erwähnten Strafe vom Pfarrer verrichtet werden.

Überhaupt wird noch festgesetzt, daß die zu den geistlichen Handlungen nicht wesentlich notwendige Ceremonien, z. B. das Einläuten, die Begleitung der Geistlichen bey Begräbnissen, die Leichenpredigten, Abkündigungungen etc. ganz

der

obywatele mieyscy i służacy. Dla osob żyjących z składki dobroczynnych, dla inwalidow nie mających żadney służby, ani nie zatrudniających się żadnym rzemiosłem, *Actus Stolae* za okazaniem na początku ninieyszego urzadzienia wspomnionego atestu Zwierzchności, bez najmnieyszey opłaty przez Plebana pod karą w §. 1. przepisana, odprawione bydz maia.

§. 6. Klasa mieszkanow wieyskich dzieli się na następujące cztery rzędy, z ktorych pierwszy nie rachuje się do stanu wieyskiego.

Do niego to jest pierwszego rzędu należą majątne osoby, iako to dworscy i ekonomowie, sołtyśi dziedziczni i lenni, także karczmarze dziedziczni i dzierżawni, młynarze posiadający wielkie dziedziczne młyny, majątni handlarze, kramarze, iako też dzierżawcy folwarkow pańskich, pisarze prowentowi majątni handlarze i leśniczowie.

Do drugiego należą kmiecie dziedziczni i gospodarze całe włoki czyli huby posiadający, miniey znaczni kramarze, woytowic, młynarze na mnieyszych wodnych i wietrznych młynach, owczarze i borowi.

Do 3go należą półrobnicy, zagrodnicy, lokaie, strzelcy, mielcarze, kucharze, ogrodnicy, krawcy, stangreci i chałupnicy.

Do 4go rzędu należą komornicy, poddani, gospodarze i tak ich iako i folwarczna czeladz i służacy.

Do tego rzędu należą także synowie i corki gospodarzy, co do ślubow i chrztow, poty poki nie posiadają własnego gospodarstwa. Jeżeli zaś w przeciągu czterech tygodni po ślubie obeymą własne gospodarstwo, na ten czas podług natury onego, czyli podług klasy i rzędu do ktorego stosownie do powyższych podziałow należeć powinno, przepisane w taxie *Jura Stolae*, zapłacić obowiązani. Nakoniec w ten rząd wchodzą także i najmnieyscy.

Dla wszystkich ubogich wieyskich inwalidow, nie należących do żadnego z powyższych rzędow *Actus Stolae* za zaświadczeniem sądu patrymonialnego, bez najmnieyszey opłaty pod karą w §. 1. przepisana przez Plebana odprawione bydz powinny.

§. 7. W ogulności postanawia się ieszcze, iż co przy obrzadkach tych istotnie nie jest potrzebne, iako to przy pogrzebach wyprowadzenie ciała przez Duchownych, kazania pogrzebowe, ogłaszania

der Willkür der Interessenten überlassen, und nur im Fall dergleichen Cere-
monien verlangt werden, Gebühren dafür entrichtet werden sollen.

Auch bleibt es den Interessenten überlassen, sich dazu so viele Lichter
und Lampen selbst anzuschaffen, als sie nöthig finden, ohne daß die Geistlich-
keit deshalb etwas fordern kann.

§. 8.

Bei diesen verschiedenen Abtheilungen sind den Geistlichen die Stolge-
bühren nach folgenden Sätzen zu zahlen:

Erste Klasse oder Adelsstand.	Ordnung.					
	1ste	2te	3te	1ste	2te	3te
Gür Aufgebot, Trauung und Einläuten.	fl.	gr.	fl.	gr.	fl.	gr.
Dem Pfarrer	30	12	3			
Demselben ein Opfergang oder statt dessen	15	6	1	15		
Wenn die Trauung außer der Pfarochie geschieht, bekommt der Pfarrer, weil ihm der Opfergang allein gehört, statt desselben	15	6	1	15		
Den weltlichen Kirchenbedienten oder Küster, als welche hier jederzeit unter der Benennung Kirchenbedienten verstanden werden, zusammen	6	3	1			
Geschieht die Trauung außerhalb der Pfarochie, so erhalten diese nichts, weil ihnen kein Opfergang gebühret.						
Wenn sich die Braut von ihrem ordentlichen Pfarrer trauen läßt, wird dem Geistlichen des Bräutigams von dem Aufgebot entrichtet, und zwar:						
Dem Pfarrer	12	6	1	15		
Dem Kirchendiener	3	2		15		
Zweite Klasse oder Bürgerstand.						
1) In den Städten der ersten Abtheilung.						
A. Von den Aufgeboten.						
Dem Pfarrer	3	1	24	1		
Den Kirchendienern	1		18	10		
B. Von den Trauungen.						
Dem Pfarrer	4	24	3	6	2	
Dem						

i t. d. zupełnie od woli żądających zależeć mają, i w ten czas tylko,
kiedy kto co podobnego żądać będzie, należytości postanowione
opłacane być powinny. Zostawia się także do woli interesentów,
kupić sobie samym tyle świec i lamp, ile za potrzebę osądzą, i Du-
chowieństwo nie może w tej mierze nic ani przepisywać ani żądać.

§. 8.

W tych różnych podziałach opłacane być mają Duchownym
Jura Stolae w następującej wielości.

I. Klasa, czyli stan Szlachecki.

w Rzędzie

Od Zapowiedzi, Ślubu i Wyvodu.	w Rzędzie					
	1szym	2gim	3cim	1szym	2gim	3cim
	Zł.	gr.	Zł.	gr.	Zł.	gr.
Plebanowi	30	12	3			
Temuż offiarę lub zamiast tej	15	6	1	15		
Kiedy kto nie w własnej parafii ślub bierze na ten czas powinien Plebanowi swojemu za offiarę (ponieważ ta onemu samemu się tylko należy) zapłacić	15	6	1	15		
Służącym kościelnym świeckim razem	6	3				
Kiedy kto nie w własnej parafii ślub bierze, na ten czas tym nic się nie płaci, ponieważ im offiara nie należy						
Kiedy Pannie młodej iey własny Pleban ślub da- je, należy się Duchownemu od zapowiedzi do ktorego Pan młody należy, to jest:						
Plebanowi	12	6	1	15		
Kościelnemu	3	2		15		

II. Klasa, czyli stan Mieyski

imo. W Miastach podziału pierwszego.

A. Od zapowiedzi.

Plebanowi

Kościelnemu

B. Od Ślubu

Plebanowi

F

Temuż

C. Für die Einkläutung und für das Wachslicht wird überhaupt bezahlt - -

Wenn die Verlobten von einem andern als ihrem ordentlichen Pfarrer getraut werden, sollen für ein Zeugniß, daß unter den zu trauenden kein kanonisches Hinderniß obwalte, sowohl bey den Aldlichen als Bürgerlichen, ohne Unterschied der Klassen bezahlt werden - -

Von dem Bauernstande aber nur -

1te	2te	3te	4te	Uebershaupt.
O r d n u n g				
Pl. gr.	Pl. gr.	Pl. gr.	Pl. gr.	Pl. gr.
				8
				2
				1

Ob aber eine solche Bescheinigung wegen nicht vorhandener kanonischer Hindernisse nöthig sey, oder nicht, solches hängt lediglich von der Beurtheilung desjenigen ab, welcher die Trauung zu verrichten hat.

Es können daher die Pfarrer ihren Kirchkindern dergleichen Atteste wider ihren Willen und ohne ihr ausdrückliches Verlangen nicht aufdringen. Es ist auch hierunter die Bescheinigung der entrichteten Stolgebühren oder des geschehenen Aufgebots nicht zu ziehen, als welche unendgeldlich zu ertheilen sind, jedoch müssen dergleichen Scheine wegen geschehener Ausbietung nicht eher als bis das dreymalige Aufgebot wirklich erfolgt ist, ertheilt, auch solches demselben ausdrücklich eingerückt werden, damit demjenigen, welcher die Trauung zu verrichten hat, über die vorhandene dreymalige Ausbietung eine zuverlässige Gewißheit zukommen möge. Inzwischen muß die Proklamtion, wenn Personen, die von dreymaligem Aufgebot befreuet sind, sich ausserhalb der Parochie trauen lassen, allemal sowohl in dem Foro der Braut als des Bräutigams von dem gewöhnlichen Pfarrer geschehen, auch demselben auf den Fall, daß das Landes-Justiz-Collegium vom dreymaligen Aufgebot Befreyung ertheilt, die ausgesetzte Taxe eben so, als wenn das dreysache Aufgebot wirklich geschehen, bezahlt werden.

w Rzędzie

1szym	2gim	3cim	4tym	Ogo- łem
Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.	Zł. gr.
				8
				2
				1

C. Od Wywodu i za świecę woskową
ogółem się płaci - -

Kiedy zaręczonym nie ich własny, ale obcy Pleban ślub daie, powinni zapłacić za atest, iż między niemi nie zachodzi żadna kanoniczna przeszkoda, tak w stanie szlacheckim iako i mieszkim bez różnicy na klasy -

W wiejskim zaś stanie tylko -

Czy zaś takowy atest względem kanoniczney przeszkody potrzebny iest lub nie, zawisło szczególnie od rozsądzenia tego; który ślub dawać ma. Plebani nie mogą zatym swoim parafianom takowych atestów przeciwko ich woli, i bez wyraźnego ich żądania gwałtem dawać. Nie można także pod to zaświadczenie podciągać zaświadczenia o zapłaceniu należytości *Stolae* i nastąpionych zapowiedziach, ktore zaświadczenia bez opłaty wydawane być powinny. Zaświadczenia iednak o nastąpionych zapowiedziach niepierwey wydawane być powinny, iak gdy trzy zapowiedzi w samey rzeczy wyidą, co w zaświadczeniu wyrażone być musi, żeby ten, który ślub ma dawać mógł mieć pewną wiadomość o nastąpionych trzech zapowiedziach. Oprocz kiedy osoby od potroynego zapowiadania przez Magistratury kraiove sprawiedliwości uwolnione zostaną, w którym przypadku proklamacya zapowiedzi raz tylko się czyni, ale na ten czas i gdy też osoby nie w własney parafii ślub brać będą, też proklamacya przez Plebana tak *in foro* Panny młodey iak i Pana młodego nastąpić musi i *Jura Stolae* Plebanowi w takiej wielości zapłacone być mają iak gdyby były wszystkie trzy zapowiedzi nastąpiły.

Es werden bey der Trauung noch folgende Regulativ-Grundsätze festgesetzt:

1) Wer einen Trauschein oder Zeugniß von wirklich geschehener Trauung verlangt, muß dafür eben so viel, als für die wirklich geschehene Trauung bezahlen, mit Ausschluß des Opferganges. Es kann aber ein Trauschein nur auf Verlangen der Getrauten gegeben, ihnen aber niemals wider ihren Willen aufgedrungen werden.

2) Da die Parachie der Braut das Recht der Trauung hat, so muß, wenn die Trauung in einer andern Parachie geschieht, in welcher sich nicht etwa die Braut seit einem Vierteljahr mit der Absicht daselbst zu verbleiben aufgehalten, dieselbe, sie mag in ihre Parachie zurückkehren oder nicht, ihrem rechtmäßigen Pfarrer annoch die Stolgebühren und den Opfergang geben.

3) Wenn der Bräutigam und die Braut in verschiedenen Parochien leben, so müssen sie die Taxe für die Ausbietung in beyden Parochien, und nach den Sätzen, welche die persönliche Taxe eines jeden bestimmt, das Trauen aber nach den Sätzen, welche in Absicht des Bräutigams Platz greifen, und zwar das Letztere nur allein dem Parochus der Braut bezahlen.

Wenn aber Braut und Bräutigam in derselben Parachie befindlich sind, und also beides nur einfach bezahlt werden darf, so wird die Taxe allemal nach der Kondition des Bräutigams, sowohl bey Ausbietung als Trauung entrichtet.

4) Die Trauung gebühret zwar dem Pfarrer der Braut, gehört aber der Bräutigam zur Militair-Gerichtsbarkeit, so muß die Trauung vom Feld- oder Garnison-Prediger geschehen; gehört hingegen der Bräutigam zum Civil- und die Braut zum Militairstande, so gebühret die Trauung dem Pfarrer des Orts, zu dessen Kirchsprengel der Bräutigam gehört.

Względem ślubow stanowią się jeszcze następujące prawidła:

1mo. Kto żąda zaświadczenia ślubu, to jest: zaświadczenia, iako prawdziwie jest zaślubiony, musi tyle zapłacić, iak za danie ślubu, wyiawszy należytość za offiarę. Takowe zaświadczenie nie może iednak zaślubionym byż dane, tylko za własnym ich żądaniem, nigdy zaś do wzięcia onego przymuszanemi byż nie mają.

2do. Ponieważ ślubu dawanie do tey parafii należy, z ktorey jest Panna młoda, przeto gdy ślub w obcey parafii nastąpi jeżeli się w niey Panna młoda już od kwartału nieznaydowała i z przedświeżciem zostania tam na zawsze, powinna nie uważając na to, czy się do parafii własney powroci, lub nie, Plebanowi właściwemu zapłacić *Jura Stolae* i offiarę.

3tio. Jeżeli Panna młoda i Pan młody w różnych parafiach żyją, powinni w obydwuch parafiach należytość od zapowiedzi w takiej wielości, iaka podług klasy w ktorey się każde z nich znajduje, przez taxę ustanowioną jest, zapłacić. Należytość zaś od ślubu w tey wielości, ktora od Pana młodego wypada, uiścić: ostatnia iednak należy się tylko Plebanowi Panny młodey. Kiedy zaś Pan młody i Panna młoda znaydują się w iedney parafii, na ten czas tyle się tylko płaci tak od zapowiedzi, iako i od ślubu, ile się od Pana młodego podług iego kondycyi należy; Panna młoda zaś do osobney zapłaty z swoiey strony pociągana już w takim przypadku byż nie może.

4to. Dawanie ślubu służy wprowadzić temu Plebanowi, pod którym Panna młoda zostaie. Jeżeli iednak Pan młody zostaie pod iurydykcyą woyskową, w ten czas ślub przez kapelana regimentowego lub Xiędza garnizonowego dany byż powinien. Jeżeli zaś Pan młody należy do stanu cywilnego a Panna młoda do stanu woyskowego, w ten czas danie ślubu służy temu Plebanowi do ktorego parafii Pan młody należy.

§. 10.

Von Kind + Taufen
den Geistlichen folgende Gebühren
zu bezahlen:

Erste Klasse, Adelstand.

	1te	2te	3te	4te	Ueber-
	O r d n u n g.				haupt.
	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.
Dem Pfarrer - - - - -	16	8	3	6	-
Demselben ein Opfergang, oder statt des-					
sen, und wenn die Taufe außer der Pa-					
rochie verrichtet wird - - -	8	4	1	18	-
Den Kirchenbedienten - - - -	4	2	1	-	-
Für das Einläuten der Kindbetterin wird					
von den Adelichen nichts bezahlt.					

Zweite Klasse, Bürgerstand.**Erste Abtheilung der Städte.**

Dem Pfarrer - - - - -	2	6	2	12	1	-	-	-
Demselben ein Opfergang, oder statt								
dessen - - - - -	1	18	1	6	1	5	-	-
Dem Kirchendiener - - - - -	1	-	24	10	-	-	-	-
Für das Einläuten - - - - -								
Dem Pfarrer - - - - -	1	6	24	12	-	-	-	-
Demselben ein Opfergang, oder statt								
dessen - - - - -	1	18	12	6	-	-	-	-
Dem Kirchendiener - - - - -	1	12	8	4	-	-	-	-

Zweite Abtheilung der Städte.

Dem Pfarrer - - - - -	2	12	1	18	24	-	-	-
Demselben ein Opfergang, oder statt								
dessen - - - - -	1	6	24	12	-	-	-	-
Dem Kirchendiener - - - - -	1	24	16	8	-	-	-	-

Dritte Klasse, Bauerstand.

Dem Pfarrer - - - - -	1	12	18	8	5	-	-	-
Demselben ein Opfergang, oder statt								
dessen - - - - -	2	6	9	4	3	-	-	-
Dem Kirchendiener - - - - -	1	18	6	3	2	-	-	-
Vom Einläuten der Kindbetterin wird								
auf dem Lande bey der 1ten und								
2ten Ordnung überhaupt - - -								9
Bei der 3ten und 4. Ordnung überhaupt								3
bezahlt.								

§. 11.

§. 10.

Od Chrztu

następujące należitości Duchownym opłacane bydz maia.

I. Klasa stan Szlachecki.

	w Rzędzie								Ogo-
	1szym	2gim	3cim	4tym					łom
	zl.	gr.	zl.	gr.	zl.	gr.	zl.	gr.	zl.
Plebanowi - - - - -	16	8	3	6	-	-	-	-	-
Temuż na offiarę lub zamiast niey i									
kiedy chrzest nie w własney pa-									
rafii nastapi - - - - -	8	4	1	18	-	-	-	-	-
Kościelnym - - - - -	4	2	1	-	-	-	-	-	-
Od wyvodu położnicy stan Szlache-									
cki nie płaci									

II. Klasa stan Mieyski.**Pierwszy Oddział Miasł.**

Plebanowi - - - - -	3	6	2	12	1	-	-	-	-
Temuż za offiarę lub zamiast rey -	1	18	1	6	15	-	-	-	-
Kościelnym - - - - -	1	-	24	10	-	-	-	-	-
Od Wyvodu									
Plebanowi - - - - -	1	6	24	12	-	-	-	-	-
Temuż offiarę lub zamiast niey -	1	18	12	6	-	-	-	-	-
Kościelnemu - - - - -	1	12	8	4	-	-	-	-	-

Drugi Oddział Miasł.

Plebanowi - - - - -	2	12	1	18	24	-	-	-	-
Temuż offiarę lub zamiast niey -	1	6	24	12	-	-	-	-	-
Kościelnym - - - - -	1	24	16	8	-	-	-	-	-

III. Klasa stan Wieyski.

Plebanowi - - - - -	1	24	18	8	5	-	-	-	-
Temuż offiarę lub zamiast niey -	1	26	9	4	3	-	-	-	-
Kościelnym - - - - -	1	18	6	3	2	-	-	-	-
Od Wyvodu Położnicy po wsiach									
1go i 2go rzędu w ogólnosci -									9
3go i 4tego - - - - -									3

§. 11.

§. 11.

In Absicht der Taufe werden nachfolgende Grundsätze festgesetzt:

1) Die Taufe ehelicher Kinder gebührt bey gleicher Religion der Eltern dem Pfarrer des Vaters.

2) Sind die Eltern von verschiedener Religionspartey, so gebührt die Taufe bey ehelichen Söhnen dem Pfarrer des Vaters, und bey ehelichen Töchtern dem Pfarrer der Mutter.

3) Die Taufe bey unehelichen Kindern kommt dem Pfarrer der Mutter zu.

4) Für die Taufe eines unehelichen Kindes darf der Pfarrer nicht ein Mehreres an Stolzgebühren, als für die Taufe eines ehelichen Kindes, nach den Bestimmungen des §. 10. und dem Klassifikationsstande der Mutter fordern.

5) Stehet in beyden Fällen der Taufe der Vater unter Militär-Gewaltbarkeit, so muß die Taufe vom Feld- und Garnisonprediger, ohne Unterschied der Religionspartey des Vaters, verrichtet werden.

6) Ist die Niederkunft nicht an dem Orte geschehen, wo der gewöhnliche Pfarrer sich aufhält, so kann auch der Pfarrer des Orts der Niederkunft die Taufe ohne weitere Rückfrage verrichten.

7) Kinder armer Leute und Invaliden, welche von milden Beyrägern leben, desgleichen Findelkinder, muß der Pfarrer unentgeltlich taufen.

8) Wenn ein Kind die Nothtaufe erhält, so sollen dem Pfarrer nur damit die Stolzgebühren gegeben werden, wenn das Kind am Leben bleibt.

9) Gebatterbriefe stehet jedem frey zu schreiben; im Fall solche aber der Küster schreibt, so erhält derselbe:

Vom Adeltichen 24 gr. pol.

Bürgerlichen 18 „ „

Bauer 12 „ „

10) Für einen Tauffchein zu schreiben, soll der Pfarrer nicht mehr, als:

Vom Adeltichen 1 Fl. 6 gr. pol.

Bürgerlichen 18 „ „

Bauer 12 „ „

bezahlt erhalten; es muß dem Pfarrer jedoch der 6 gr. Stempelbogen, auf welchem der Tauffchein geschrieben seyn muß, als eine baare Auslage noch besonders vergütet werden, und soll ein Tauffchein nur auf Verlangen ausgestellt, Niemanden aber wider seinen Willen aufgedrungen werden.

§. 11.

Względem Chrtu stanowią się jeszcze następujące prawidła:

1mo. Dzieci w małżeństwie spółdzone z rodziców iedney wiary, powinny bydź chrzczone przez tego Plebana, pod którym oyciec zostaie.

2do. Chrzcenie dzieci z rodziców nie iedney wiary w małżeństwie spółdzonych, służy co do synów Plebanowi oycy, co do corek Plebanowi matki.

3tio. Chrzest dziecka bezślubnie spółdzonego należy do Plebana matki.

4to. Od chrztu dziecka bezślubnie spółdzonego, Pleban nie może więcej żądać iak od dziecka w małżeństwie spółdzonego, podług determinacyi §. 10. i klasy i rzędu do których matka należy.

5to. Kiedy w obydwóch wydarzeniach chrztu, oyciec pod iurydykcyą woyskową zostaie, w ten czas chrzest należy do Kapelana woyskowego czyli garnizonowego bez różnicy religii oycy.

6to. Jeżeli poług nie w tym mieyscu zaydzie gdzie się zwycayny Pleban znayduie, na ten czas Pleban tego mieysca w którym poług nastąpi może dziecko chrzcić bez dalszego zapytania się.

7mo. Dzieci ubogich ludzi i inwalidow żyjących z darow miłofiernych, niemniey podrzutki, powinien Pleban ochrzcić bez żądania naymnieyszey opłaty.

8vo. Od chrzczenia dziecka w nagley potrzebie z wody na ten czas tylko Plebanowi Jura Stolaie należą, kiedy dziecko żyć będzie.

9no. Zapraszania chrzesnych wolno każdemu pisać. Kiedy ie zaś kościelny pisze należy mu się

Od osob Szlacheckich gr. pol. 24.

- - Mieyskich - - 18.

- - Wieyskich - - 12.

10mo. Za napisanie metryki chrztu Plebanowi nie należy się więcej iako:

Od osob Szlacheckich zł. 1. gr. 6.

- - Mieyskich - - 18.

- - Wieyskich - - 12.

Iecz osobno za papier stemplowany, na którym metryka napisana bydź powinna, powrócić mu trzeba 6 dobrych groszy iako w gotowiznie przez niego wyłożone. Metryki na żądanie tylko wydawane, narzucane zaś mimo woli nikomu bydź nie powinny.

Von Begräbnissen
sind den Geistlichen folgende Gebühren zu entrichten:

Erste Klasse, Adelstand.

Von den Leichen-Begängnissen der Adelichen und anderer Standes-Personen, desgleichen angesehenen Kaufleute, und anderer reichen Personen bürgerlichen Standes, die dem Adel nach den eingeführten Ordnungen gleich an Vermögen geachtet werden können, in sofern die Gestorbenen über 21 Jahr alt, oder sonst bereits von ihren Eltern durch eigene Oekonomie und Wirtschaft abgesondert oder verheirathet sind, es sey auf dem Lande oder in den Städten, sind für Begräbniß und Leichen-Tücher, desgleichen für Aufsetzung des Leichen-Postaments, Absingen der Vigilien und Messen zu bezahlen -

Dem Pfarrer und übrigen Geistlichen, so mitgehen, für den Gang jedem

Es hängt jedoch blos von den Interessenten ab, ob und wie viel Geistliche sie zur Begleitung verlangen, und sind nur den wirklich gegenwärtigen Personen die taxmäßigen Gebühren zu entrichten, wogegen der gewöhnliche Pfarrer für seine Person, wenn er auch gleich nicht mit verlangt werden sollte, den Gang jedesmal bezahlt bekommt; dagegen fallen die Sätze für Abdankung bey Adelichen weg, wenn solche nicht besonders verlangt wird, so wie auch das Einkläuten, die Leichenpredigten, Abkündigung u. ganz der Willkühr der Interessenten zu überlassen sind.

Für eine Leichenpredigt erhält der Pfarrer

Abdankung dito

Standpredigt dito

Auch gebührt demselben ein Opfergang.

In

1te	2te	3te	Uebershaupt.
Ordnung.			
fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.
60	36	24	—
—	—	—	6
—	—	—	6
—	—	—	6

Od pogrzebow następujące należitości
Duchownym płacone bydź mają.

I. Klasa stan Szlachecki.

Od pogrzebow osob stanu Szlacheckiego i innych dystrygowanych, tudzież znacznych kupców i innych bogatych osob stanu mieyskiego i ktore podług ułożonych podziałów za rowne co do majątku Szlachcie uważane bydź mogą, gdy zmarły iuż lat 21 przeszedł, albo gdy iuż z własnego utrzymywania się i oddzielnie od rodziców żył, lub też w stanie małżeńskim iuż się znajdował, tak po wsiach iako i miastach, należy się od pochowania ciała, tudzież za postawienie katafalka, iako też za śpiewanie mszy i wigiliow

Plebanowi i innym Duchownym idącym za ciałem każdemu po

Zawisło iednak szczegolnie od woli osob ktorych się to tyczy, czy, i iak wiele Duchownych chcą mieć do wyprowadzenia ciała, i tylko osobom prawdziwie przytomnym należitość podług taxy zapłacona bydź ma. Pleban zaś mieyscowy, na swoją osobę chociażby go i nie żądano, zawsze zapłatę za chod swoy zyskać powinien. Przeciwnie upadnią należitości za podziękowanie co do osob Szlacheckich, kiedy kto tego wyraźnie nie żąda, iako też kazania, ogłaszania &c. zostawiają się zupełnie do woli każdego.

Za kazanie pogrzebowe należy się Plebanowi

Za podziękowanie - dito

Za kazanie nad grobem temuż

Należy mu się także ofiara.

w Rzędzie

1szym	2gim	3cim	Ogółem
zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.	zł. gr.
60	36	24	—
—	—	—	6
—	—	—	6
—	—	—	6

Od

	1te	2te	3te	Uebers haupt.
Ordnung.	Fl. ar.	Fl. ar.	Fl. ar.	Fl. ar.
In den Städten wird von einem adelichen Be- gräbnis den Kirchendienern bezahlt	24	18	12	
und auf dem Lande	18	12	6	
Für eine Abkündigung dem Pfarrer				4
Für eine stille Beysetzung, als welche zu erwählen jedem frey stehet, wenn solche auch mit Fackeln und Geläute geschiehet:				
Dem Pfarrer	30	18	6	
Den Kirchenbedienten in der Stadt	8	5	3	
Den Kirchenbedienten auf dem Lande	6	4	2	
Für adeliche Personen unter 21 Jahren bis zum 11ten Jahre herab, wird $\frac{1}{3}$ weniger, und unter 11 Jahren wird durchgängig nur die Hälfte der Stolgebühren bezahlt.				
Zweite Klasse, Bürgerstand.				
Erste Abtheilung der Städte.				
Von denjenigen Personen, welche über 21 Jahr alt, oder bereits verheirathet sind, oder sonst schon eine besondere eigene Handhierung treiben, dem Pfarrer für den Gang, er wird verlangt oder nicht	10	6	4	
Außerdem ein Opfergang für den Pfarrer, und die Kirchenbedienten zusammen; wenn aber die Lei- che außerhalb der Parochie begraben wird, statt dessen				5
Dem Kirchenbedienten	3	2	1	
Zweite Abtheilung der Städte.				
Dem Pfarrer	7	6	4	2 12
Demselben ein Opfergang, oder statt dessen				3 18
Den Kirchendienern	2 12	1 18	24	
Für bürgerliche Personen unter 21 Jahren bis zu 11 Jahren herab, wird $\frac{1}{3}$ weniger, und für Kinder unter 11 Jahren nur die Hälfte der Taxe bezahlt.				

Uebri:

	w Rzędzie				Ogółem	
	1szym	2gim	3cim		zł.	gr.
Od pogrzebu Szlacheckiego w miastach						
należy się Kościelnym	24	18	12			
A po wsiach	18	12	6			
Za ogłoszenie Plebanowi						4
Za ciche pochowanie, ktore każdemu obrać sobie wolno, chociaż przy pochodniach i dzwonieniu nastąpi,						
Plebanowi	30	18	6			
Kościelnym w mieście	8	5	3			
Kościelnym po wsiach	6	4	2			
Od pochowania osob Szlacheckich między 11 a 21 rokiem należy się trzecią częścią mniejszą od powyższej zapłaty, od osob nie mających lat 11 płaci się zawsze połowa tylko Jurium Stolar.						
II. Klasa stan Mieyski.						
Pierwszy Oddział Miast.						
Od pochowania osob przeszło lat 21 ma- jących, albo już w małżeństwie będących, albo też własny proceder mających Pleba- nowi za wyście, czy żądanym będzie lub nie	10	6	4			
Oprocz tego offiarę dla Plebana i dla Ko- ścielnych razem; a kiedy ciało nie w parafii pochowane będzie zamiast niey						5
Kościelnym	3	2	1			
Drugi Oddział Miast.						
Plebanowi	7 6	4 24	2 12			
Temuż offiarę lub; zamiast niey						3 18
Kościelnym	2 12	1 18	24			
Od osob Mieyskich niemających lat 21, od 11 lat do 21 opłaca się trzecią częścią mniey, a od dzieci nie mających lat 11 po- łowa tylko podług taxy						

Na-

	1te	2te	3te	4te	lieber- haupt.
O r d n u n g.					
Uebrigens bekommt in den Städten ohne Unterschied der Abtheilung und Ordnung der Pfarrer	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.	fl. gr.
für eine Leichenpredigt					4
" " Abdankung					2
" einen Lebenslauf					2
Diese Handlungen müssen aber ausdrücklich von den Interessenten verlangt werden, und sind blos willkürlich, auch erhält der Pfarrer nur Bezahlung, wenn er sie selbst verrichtet.					
Für das Ausläuten wird von den Städten bezahlt:					
Erste Abtheilung für jeden Puls					18
Zweyte dito					9
Dritte Klasse, oder Bauerstand.					
Für ein Begräbniß wird entrichtet und zwar:					
a) Von Personen, welche über 21 Jahre alt, oder schon verheirathet gewesen, oder sonst ihre eigene Wirthschaft und Handthierung getrieben haben:					
Dem Pfarrer	4	24	1	24	18
Dem Kirchendiener	1	18		18	6
b) Von Personen unter 21 Jahren bis zum 1ten Jahre herunter wird $\frac{1}{3}$ weniger, und von Kindern unter 11 Jahr nur die Hälfte bezahlt.					
Uebrigens wird, welches jedoch nur auf willkürliches Verlangen geschehen darf:					
für eine Leichenpredigt					4
" " Abdankung					2
" einen Lebenslauf					2
bezahl.					

[illegible]

Von dem Auslauten bey den Begräbnissen wird entrichtet:

	fl.	gr.
wo ein oder zwey Glocken vorhanden, für jeden Puls -	4	-
wo drey Glocken vorhanden, für jeden Puls -	6	-
Es wird aber ausdrücklich festgesetzt, daß sowohl auf dem plat-		
ten Lande, als in den Städten, die Personen der dritten und vierten		
Ordnung, wenn dieselben nicht wollen, kein Geläute bezahlen dürfen;		
auch können die erste und zweyte Ordnung nicht gezwungen werden, sich		
bey ihrer ordentlichen Pfarrkirche mehr als drey Pulse läuten zu lassen,		
nämlich bey dem Begräbniß selbst. Wenn sich aber jemand mit mehrer-		
ren Glocken oder in mehreren Kirchen auslauten lassen wollte, und bey		
mehr als zwey Lichtern, so wird für jede gesungene Messe bezahlt -	3	-
Für eine stille Messe in keinem Fall mehr als -	6	-
Für Absingen der Vigilien jedesmal -	12	-
Für ein jedes während der Messe oder Absingen der Vigilien		
brennende Licht -	12	-
Für eine jede auf eben diese Art brennende Lampe -	6	-
Ferner soll der Todtengräber zu nehmen berechtigt seyn:		
fl. Anfertigung des Grabes		
in der Stadt im Sommer -	1	-
im Winter -	15	-
auf dem Lande im Sommer -	15	-
im Winter -	20	-
Er muß solches aber schlechterdings drey Ellen tief ausgraben.		

§. 13.

In Absicht der Begräbnisse werden noch folgende Grundregeln festgesetzt:

- 1) Beym Begräbniß ganz armer Leute auch todtkrankender Personen, welche entweder unbekannt sind, oder keine vermögende Angehörigen haben, und bey denen weder baares Geld, noch sonstige Sachen vom Werthe, so zur Zahlung zureichend, gefunden worden, dürfen bey Strafe der Erlegung des vierfachen Betrages, keine Gebühren genommen werden.
- 2) Wenn ein Pfarrer eine Leiche von einem Dorfe in die Stadt, oder sonst von einem Orte zum andern auf Verlangen persönlich abholt, so muß man sich deshalb mit ihm und den Kirchendienern besonders vergleichen.
- 3) Jeder Eingepfarrte kann auch ausserhalb seiner Pfarodie begraben werden, in welchem Fall jedoch dem Pfarrer die taxmäßigen Gebühren entrichtet werden müssen.
- 4) Dahingegen haben alle diejenigen Pfarrer, durch deren Pfarrey dergleichen Leichen geführt werden, nichts zu fordern, es würden denn von ihnen einige Begleitung, Läuten oder andere Ceremonien verlangt, weshalb man sich mit ihnen den obigen Verhältnissen gemäß vergleichen muß.

§. 14.

Ausser obigen Gebühren werden dem Pfarrer auch jährlich vier Offertorien, als Ostern, Pfingsten, Weihnachten und Kirchenweihung, nicht minder durch

Za dzwonienie przy pogrzebach należy się zapłacić, tam gdzie się jeden albo dwa dzwony znajdują za każdy puls -

gdzie trzy dzwony są -

Postanawia się iednakowo wyraźnie, iż tak po wsiach iako i po miastach osoby w 3cim i czwartym rzędzie umieszczone, niepotrzebują płacić od dzwonienia, kiedy go same żądać nie będą, osoby w 1szym i 2gim rzędzie położone nie mogą być także przymuszane, żeby w Kościele ich parafialnym więcej nad trzy pulsy dzwoniono, to jest przy samym pochowaniu, chyba żeby kto żądał tego, ażeby więcej razy albo w różnych kościołach dzwoniono.

Za każdą śpiewaną mszą przy 2 świecach należy -

Za cichą mszę nigdy więcej, iak -

Za śpiewanie wigiliow za każdą razą -

Za każdą pod czas mszy, lub śpiewania palącą się świecę -

Za każdą przy podobney okazji palącą się lampę -

Grabarz będzie miał prawo brać od kopania grobow,

w mieście w lecie -

w zimie -

na wsi w lecie -

w zimie -

Powinien zaś grob koniecznie na trzy łokcie głęboki wykopać.

§. 13.

Względem pogrzebow stanowią się ieszcze następujące prawda: 1mo. Od pogrzebow ludzi zupełnie ubogich, także od osób znalezionych nie żywych, które nie są znaiome, albo kiedy ich krewni nie są maitni, i kiedy przy nich ani gotowych pieniędzy, ani innych rzeczy, wartość dostarczającą do opłaty maitnych nie znaleziono, nie wolno, pod karą poczwornego powrocenia wybierać żadnych należitości pogrzebowych.

2do. Kiedy Pleban na żądanie ciało ze wsi do miasta, albo z iednego miejsca na drugie osobiście poprowadzi, trzeba się o to osobno z nim i z kościelnymi utożyć.

3tio. Każdy parafianin może także i przy innym kościele być pochowanym, w takowym iednak razie Plebanowi należitości podług taxy zapłacone być muszą.

4to. Ci zaś Plebani przez których parafie ciało prowadzone będzie, nie mogą nic za to żądać, chyba gdyby od nich przy przeprowadzeniu ciała, ich afsystencyi, dzwonienia lub innych podobnych ceremonii żądano, o co się z niemi w stosunku do powyższych opłat utożyć trzeba.

§. 14.

Oprocz powyższych należitości, pozwalają się Plebanom rocznie cztery offiary, to jest: na Wielkanoc, na Zielone Świątki, na Boże Narodzenie; i w dzień Poświęcenia Kościoła, tudzież chodzenie

durchgehends der Neujaarsumgang verstattet, und versteht es sich übrighens von selbst, daß die verschiedenen Zehnten*, ausser dem Personalzehent, welcher Allg. Landr. P. II. Tit. XI. §. 921. überhaupt verboten wird, in soweit ein jeder Pfarrer solche zu heben befugt ist, noch weiter hin von den Eingepfarrten ohne weigerlich zur Verfallzeit entrichtet werden müssen.

§. 15.
Kein Pfarrer, Prediger oder anderer Seelsorger soll eine geistliche Ver- richtung, wovon Stolzgebühren zu erlegen sind, vornehmen, bevor er nicht das schriftliche Zeugniß erhalten, daß der gewöhnliche Pfarrer deshalb befriediget worden. Der Pfarrer aber muß, wenn ihm die ausgesetzte Stolzgebühren-Taxe erlegt wird, dieses Zeugniß über den Empfang der Stolzgebühren ohne Schwierigkeit ertheilen, oder gewärtigen, daß deren Betrag in den Gerichten niederge- legt, und demnächst mit der Ministerial-Handlung verfahren werde; auch dür- fen für ein dergleichen Attest keine besondere Gebühren genommen werden, und darf der gewöhnliche Pfarrer gegen Empfang der ihm zukommenden Stolzgebüh- ren die Einwilligung nicht versagen.

§. 16.
Soll ein Pfarrer eine an sich ihm gebührende Handlung in dem Spreng- gel eines andern Pfarrers vornehmen, so muß dazu die Einwilligung des diesem Sprengel vorgesetzten Pfarrers eingeholt werden. Dieser letztere ist schuldig, die Einwilligung gegen Empfang der halben Gebühren zu ertheilen, dem die Handlung selbst vollziehenden Pfarrer aber darf deswegen nichts abgezogen werden.

§. 17.
Wer ein Erb- oder Familienbegräbniß ausserhalb des Kirchspiels hat, kann verlangen, daß sein und der Seinigen Leichname dahin abgeführt werden; doch sind auch alsdann der Kirche und dem Pfarrer, für welche das Begräbniß eigentlich gehören würde, die nothr- indigen Stolzgebühren zu bezahlen.

§. 18.
Wenn jemand an einer ansteckenden Krankheit gestorben, so daß durch Begbringung der Leiche die Ansteckung verbreitet werden könnte, so muß die Leiche schlechterdings und ohne Unterschied der Fälle, da, wo sie ist, beerdigt wer- den; alsdann sind aber auch die Gebühren nur dem Pfarrer und der Kirche der Pfarochie, wo die Beerdigung wirklich geschieht, zu entrichten.

Wie nun durch gegenwärtige Stolzgebühren-Tarordnung alle derglei- chen zeitliche Tarordnungen ohne Unterschied für ganz Süd- und Westpreussen in Absicht der römisch-katholischen Geistlichkeit gänzlich aufgehoben worden, so soll sich nunmehr, vom Tage der Publikation an, ein jeder Interessent geistlichen und weltlichen Standes nach derselben auf das genaueste richten und verhalten, auch sich niemand unterstehen, dagegen zu handeln, oder sich eine widrige Aus- legung derselben eigenmächtig anmaßen. Urkundlich unter Unserer Allerhöch- st-eigenhändigen Unterschrift und beigedrucktem Königlichem Insiegel. Gegeben Berlin den 13 Juny 1801.

Friedrich Wilhelm.

von Voss. von Goldbeck. von Schrötter.

nie po kolędzie na Nowy Rok. Rozumie się zaś samo przez się, iż dziecięciny które Plebani wybierać mają prawo, wyiawszy dzie- ścięciny (*) z wyrobku, (personalną) ogólnie zakazaną w powsze- chnym krajowym prawie (Allgemeines Landrecht) Część II. Tit. IX. §. 921. i nadal przez parafianow bez sprzeczki w czasie przyzwoitym oddawane bydz mają.

§. 15.
Żaden Pleban, Kommendarz, Wikary lub inny Xiadz spra- wujący *curam animarum*, nie powinien żadnego z obrządkow tych kościelnych, za które się *Jura Stolae* należą dla nikogo odprawić, poki zaświadczenia na piśmie nie odbierze, iż własny Pleban w na- leżytościach swoich zaspokoionym został. Pleban zaś powinien za oddaniem sobie należytości podług taxy, zaświadczenie odebranych *Jurium Stolae* bez trudności wydać. Inaczej należytość do sądu złożoną zostanie, a pogrzeb, ślub, lub chrzest żądany odbyty zosta- nie. Nie wolno także za takowe atesta brać żadney osobney za- platy, i własny Pleban nie może za odebraniem należących mu się *Jurium Stolae* odmówić swojego zezwolenia.

§. 16.
Jeżeli który Pleban, iaki z tylokrotnie powyżey wspomnio- nych obrządkow kościelnych, to jest: pogrzeb odprawić, ochrzcić, lub ślub do niego należący dać ma w parafii innego Plebana, na ten czas wystarane bydz musi wprzód zezwolenie tego Plebana w kto- rego parafii ceremonie te nastąpić mają. Ten zaś Pleban obowią- zany, za odebraniem połowey należytości za takową czynność prze- pisaney, wydać pozwolenie. Lecz Plebanowi czynność sprawujące- mu dla tego nic odciągnięte bydz nie ma.

§. 17.
Kto ma grob własny dla familii w inney parafii może żądać żeby jego ciało i jego krewnych tam chowane były, lecz i w tym razie Kościołowi i Plebanowi do ktoregoby pogrzeb właściwie nale- żał przypadające *Jura Stolae* zapłacone bydz powinny.

§. 18.
Kiedy kto na zaraźliwą chorobę umrze, tak, iż przez prze- prowadzenie ciała zarazaby się powiększyć mogła, na ten czas ciało jego koniecznie tam, gdzie śmierć zaydzie, nie mając względu na żadne wydarzenia, pochowane bydz musi, a należytości pogrzebowe temu tylko Plebanowi, i do tego Kościoła zapłacone bydz mają, gdzie pogrzeb nastąpi.

Gdy więc przez ninieyszą ordynacyą *Jurium Stolae*, wszystkie dotąd exystujące podobne ordynacye i taxy dla Duchowienstwa Rzymko-Katolickiego w Prussach Południowych i Nowowschodnich, zupełnie i bez żadney różnicy się znoszą; każdy za tym tak Ducho- wnego iako i Świeckiego stanu, kogo się to tyczyć może, powi- nien od dnia publikacyi ściśle się do tey ordynacyi stosować, po- dług niey rządzić i nie ważyć się iey w niczym ani przestępować, ani arbitralnie tłumaczyć. Którą to ordynacyę w oryginale własną Ręką podpisaliśmy i pieczęć Krolewską wycisnąć rozkazaliśmy.

Dan w Berlinie dnia 13go Czerwca 1801. Roku.

Fryderyk Wilhelm.

v. Voss. v. Goldbeck. v. Schrötter.

1500